
Ar grozījumiem, kas
izsludināti līdz 2009.gada 27.maijam.

Grozījumi: 19.12.2002. likums
(L.V., 28.dec., nr.189;
nr.2) Ziņotājs, 2003,
17.06.2004. likums (L.V., 29.jūn.,
nr.101; Ziņotājs, 2004,
nr.14) 17.08.2004. MK not. nr.713 (L.V., 19.aug.,
nr.131; Ziņotājs, 2004,
nr.18) 25.11.2004. likums (L.V., 15.dec.,
nr.199; Ziņotājs, 2005,
nr.2) 25.05.2006. likums (L.V., 14.jūn.,
nr.92; Ziņotājs, 2006,
nr.13) 03.05.2007. likums (L.V., 24.maijs,
nr.83; Ziņotājs, 2007,
nr.12) 21.06.2007. likums (L.V., 5.jūl.,
nr.107; Ziņotājs, 2007,
nr.15) 20.12.2007. likums (L.V., 29.dec.,
nr.208; Ziņotājs, 2008,
nr.3) 18.09.2008. likums (L.V., 26.sept.,
nr.150; Ziņotājs, 2008,
nr.21) 18.12.2008. likums (L.V., 30.dec.,
nr.202; Ziņotājs, 2009,
nr.3) 07.05.2009. likums (L.V., 27.maijs, nr.82)

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Likumā lietotie termini

Likumā ir lietoti šādi termini:

1) aprūpe mājās - pakalpojumi mājās pamatvajadzību apmierināšanai personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ nevar sevi aprūpēt;

2) dienas aprūpes centrs - institūcija, kas dienas laikā nodrošina sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, sociālo prasmju attīstību, izglītošanu un brīvā laika pavadīšanas iespējas personām ar garīga rakstura traucējumiem, invalīdiem, bērniem no trūcīgām ģimenēm un ģimenēm, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi, kā arī personām, kuras sasniegušas vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju (turpmāk — pensijas vecuma personām);

3) dzīves kvalitāte - personas, ģimenes, personu grupas, sabiedrības labklājības rādītājs, kas ietver fizisko un garīgo veselību, brīvo laiku un tā izmantošanu, darbu, saikni ar sabiedrību, tiesības patstāvīgi pieņemt lēmumus un tos realizēt, kā arī materiālo nodrošinājumu;

4) funkcionālais traucējums - slimības, traumas vai iedzimta defekta izraisīts fiziska vai garīga rakstura traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt, aprūpēt sevi un aprūtināt personas iekļaušanos sabiedrībā;

5) grupu māja (dzīvoklis) - atsevišķs dzīvoklis vai māja, kurā personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina individuālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā;

6) ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcija - sociālā institūcija, kas nodrošina personai, kura vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj sevi aprūpēt, kā arī bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem mājokli, pilnu aprūpi un sociālo rehabilitāciju;

7) klients - persona, kas saņem sociālos pakalpojumus vai sociālo palīdzību;

8) krīzes centrs - sociālā institūcija, kurā tiek sniegta īslaicīga psiholoģiska un cita veida palīdzība krīzes situācijā nonākušām personām;

9) naktspatversme - sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina naktsmītni, vakariņas un personiskās higiēnas iespējas;

10) pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai - naudas un mantiskais pabalsts vai naudas vai mantiskais pabalsts, ko piešķir ģimenēm vai atsevišķi dzīvojošām personām, kuras objektīvu apstākļu dēļ negūst pietiekamus ienākumus un kuras atzītas par trūcīgām. Šis pabalsts nodrošina katram ģimenes loceklim garantēto minimālo ienākumu līmeni;

11) pamatvajadzības - ēdiens, apģērbs, mājoklis, veselības aprūpe, obligātā izglītība;

12) patversme - sociālā institūcija, kas personām bez noteiktas dzīvesvietas vai krīzes situācijā nonākušām personām nodrošina īslaicīgas uzturēšanās iespējas, uzturu, personiskās higiēnas iespējas un sociālā darba speciālistu pakalpojumus;

13) profesionālā rehabilitācija - pasākumu kopums, kas nodrošina jaunas profesijas apgūšanu, profesionālo zināšanu un prasmju atjaunošanu vai attīstīšanu, tajā skaitā profesionālās izglītības programmu apgūšanu pamata un vidējā izglītības pakāpē atbilstoši personas funkcionālo traucējumu veidam, smaguma pakāpei un iepriekš iegūtās izglītības un kvalifikācijas līmenim;

14) psihosociālā palīdzība - sociālā darba virziens, kura nolūks ir palīdzēt indivīdam un ģimenei risināt starppersonu un sociālās vides problēmas, sniedzot psiholoģisku un sociālu atbalstu;

15) servisa dzīvoklis - dzīvoklis, kas tiek izīrēts un ir pielāgots personai ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem, lai palielinātu personas iespējas dzīvot patstāvīgi un aprūpēt sevi;

16) sociālā darba speciālists - persona, kurai ir šajā likumā noteiktā izglītība un kura veic sociālā darbinieka, karitatīvā sociālā darbinieka, sociālā aprūpētāja, sociālā rehabilitētāja vai sociālās palīdzības organizatora profesionālos pienākumus;

17) sociālā palīdzība - naudas vai mantiskais pabalsts, kura piešķiršana balstās uz materiālo resursu novērtēšanu personām (ģimenēm), kurām trūkst līdzekļu pamatvajadzību apmierināšanai;

18) sociālais dienests - pašvaldības izveidota iestāde, kas sniedz sociālo palīdzību, organizē un sniedz sociālos pakalpojumus pašvaldības iedzīvotājiem;

19) sociālais darbs - profesionāla darbība, lai palīdzētu personām, ģimenēm, personu grupām un sabiedrībai kopumā veicināt vai atjaunot savu spēju sociāli funkcionēt, kā arī radīt šai funkcionēšanai labvēlīgus apstākļus;

20) sociālās aprūpes pakalpojums - pasākumu kopums, kas vērsts uz to personu pamatvajadzību apmierināšanu, kurām ir objektīvas grūtības aprūpēt sevi vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ, un ietver sevī pakalpojumus personas dzīvesvietā un ilgstošas sociālās aprūpes institūcijās;

21) sociālās aprūpes pakalpojumi personas dzīvesvietā - pakalpojumi, kas tuvināti ģimenes videi [aprūpe mājās, pakalpojumi dienas aprūpes centrā, servisa dzīvoklis, grupu māja (dzīvoklis) u.c.];

22) sociālās rehabilitācijas pakalpojumi personas dzīvesvietā - pakalpojumi, kas ir pieejami dzīvesvietā (individuāls sociālais darbs ar klientu, specializēto darbnīcu pakalpojumi, krīzes centru, dienas aprūpes centru u.c. pakalpojumi);

23) sociālās rehabilitācijas pakalpojums - pasākumu kopums, kas vērsts uz sociālās funkcionēšanas spēju atjaunošanu vai uzlabošanu, lai nodrošinātu sociālā statusa atgūšanu un iekļaušanos sabiedrībā, un ietver sevī pakalpojumus personas dzīvesvietā un sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai dzīvesvietā vai sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā;

24) sociālo pakalpojumu sniedzējs - persona, kas sniedz sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas, profesionālās rehabilitācijas un sociālā darba pakalpojumus;

25) specializētās darbnīcas - darbnīcas, kurās izveidotas darba vietas un nodrošināts speciālistu atbalsts redzes un dzirdes invalīdiem vai personām ar garīga rakstura traucējumiem;

26) tehniskie palīgīdzekļi - aprīkojums vai tehniskās sistēmas, kas novērš, kompensē, atvieglo vai neitralizē funkcijas pazeminājumu vai invaliditāti;

27) pusceļa māja - sociālās rehabilitācijas institūcija vai ilgstošas sociālās aprūpes un rehabilitācijas institūcijas struktūrvienība, kurā personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina sociālās rehabilitācijas pakalpojumus;

28) konsultatīvs atbalsts sociālā darba speciālistam (supervīzija) - sociālā darba speciālista darbībai paredzēts metožu kopums ar mērķi uzlabot viņa profesionālo kompetenci un sniegt viņam psiholoģisko atbalstu, lai paaugstinātu darba kvalitāti;

29) cilvēku tirdzniecības upuris - persona, kura atzīta par cietušo noziedzīgā nodarījumā ar cilvēku tirdzniecību vai kurai Valsts policija izsniegusi izziņu, ka tā ir cietusi cilvēku tirdzniecībā ārvalstī, kā arī persona, kuru par atbilstošu cilvēku tirdzniecības upura kritērijiem atzinis sociālo pakalpojumu sniedzējs;

30) garīga rakstura traucējums - šā likuma izpratnē - psihiska saslimšana un garīgās attīstības traucējums, kas ierobežo personas spējas strādāt un aprūpēt sevi, kā arī apgrūtina tās iekļaušanos sabiedrībā;

31) darbspējīgs vecums — personas dzīves posms no 15 gadu vecuma līdz valsts vecuma pensijas piešķiršanai nepieciešamajam vecumam;

32) karitatīvais sociālais darbs — sociālajam darbam analogs darbs, kura mērķis ir palīdzēt personām, ģimenēm, grupām vai sabiedrībai kopumā atgūt spēju sociāli un garīgi funkcionēt.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.06.2004.](#) likumu, [25.05.2006.](#) likumu, [03.05.2007.](#) likumu, [21.06.2007.](#) likumu, [20.12.2007.](#) likumu, [18.09.2008.](#) likumu un [07.05.2009.](#) likumu)

2.pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir noteikt sociālā darba, karitatīvā sociālā darba, sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas, profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu (turpmāk — sociālie pakalpojumi) un sociālās palīdzības sniegšanas un saņemšanas principus, to personu loku, kurām ir tiesības saņemt šos pakalpojumus un palīdzību, kā arī sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas un profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas un finansēšanas principus.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [20.12.2007.](#) likumu un [07.05.2009.](#) likumu)

3.pants. Tiesības uz sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību

(1) Tiesības saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību ir Latvijas pilsoņiem, nepilsoņiem un ārzemniekiem, kuriem piešķirts personas kods, izņemot personas, kuras ir saņēmušas termiņuzturēšanās atļauju.

(1¹) Papildus šā panta pirmajā daļā minētajām personu kategorijām tiesības saņemt šā likuma 9.panta trešajā daļā noteiktos naktspatversmes, patversmes, informēšanas un konsultāciju pakalpojumus un 35.panta pirmajā daļā noteikto pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai ir personām, kurām piešķirts alternatīvais statuss, un to ģimenes locekļiem.

(1²) Bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, kas ieguvuši alternatīvo statusu, ir tiesības saņemt sociālās aprūpes pakalpojumus un šā likuma 13.panta pirmajā daļā noteiktos sociālās rehabilitācijas pakalpojumus.

(2) [Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības saņemšanas kārtību](#) nosaka Ministru kabinets un pašvaldību domes.

(3) Kārtību, kādā saņemami pašvaldību sniegtie sociālie pakalpojumi, nosaka pašvaldību saistošajos noteikumos.

(4) Tiesības saņemt sociālo rehabilitāciju ir cilvēku tirdzniecības upurim, kas nav Eiropas Savienības pilsonis, un tā pavadībā esošam nepilngadīgam bērnam likumā "[Par cilvēku tirdzniecības upura uzturēšanos Latvijas Republikā](#)" paredzētajos gadījumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [25.05.2006.](#) likumu, [03.05.2007.](#) likumu, [21.06.2007.](#) likumu un [18.12.2008.](#) likumu)

4.pants. Sociālo pakalpojumu sniegšanas pamatprincipi

(1) Sociālos pakalpojumus sniedz, tikai pamatojoties uz sociālā darba speciālista veiktu personas individuālo vajadzību un resursu novērtējumu.

(2) Sociālos pakalpojumus nodrošina klienta dzīvesvietā vai iespējami tuvu tai, un tikai tad, ja šāds pakalpojumu apjoms nav pietiekams, tiek nodrošināta sociālā aprūpe un sociālā rehabilitācija ilgstošas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

(3) Sniedzot sociālos pakalpojumus, institūcijas nodrošina starpprofesionālu un starpinstitucionālu sadarbību.

(4) Bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem nodrošināma aprūpe ģimeniskā vidē — audžuģimenē, pie aizbildņa, un tikai tad, ja tas nav iespējams, aprūpe tiek nodrošināta ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

(5) Laikā, kamēr bārenis vai bez vecāku gādības palikušais bērns atrodas ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā, pašvaldības sociālais dienests un bāriņtiesa sadarbībā ar institūcijas darbiniekiem veic pasākumus, lai sekmētu bērna atgriešanos ģimenē, uzturētu kontaktus starp bērnu un vecākiem vai, ja tas nav iespējams, meklētu iespēju nodrošināt bērna aprūpi citā ģimenē.

(6) Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās darbs organizējams tā, lai institūcijas vidi tuvinātu ģimeniskai videi un nodrošinātu patstāvīgas dzīves iemaņu apgūšanu bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [18.12.2008.](#) likumu)

5.pants. Sociālās palīdzības sniegšanas pamatprincipi

Sociālo palīdzību klientam sniedz, pamatojoties uz viņa materiālo resursu — ienākumu un īpašuma novērtējumu, individuāli paredzot katra klienta līdzdarbību atbilstoši likumam "[Par sociālo drošību](#)". Novērtējot klienta materiālos resursus, par ienākumiem neuzskata bērna kopšanas pabalstu, piemaksu pie bērna kopšanas pabalsta vai vecāku pabalstu par dvīņiem vai vairākiem vienās dzemdībās dzimušiem bērniem, pirmos 100 latus no vecāku pabalsta, ģimenes valsts pabalstu un piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu, bērna invalīda kopšanas pabalstu, pabalstu invalīdam, kuram nepieciešama kopšana, pabalstu ar celiakiju slimajiem bērniem, pabalstu transporta izdevumu kompensēšanai invalīdiem, kuriem ir

apgrūtināta pārvietošanās, bērna piedzimšanas pabalstu, apbedīšanas pabalstu, bezdarbnieka stipendiju un īres un transporta izdevumu kompensāciju profesionālās apmācības, pārkvalifikācijas vai kvalifikācijas paaugstināšanas laikā, kā arī neformālās izglītības ieguves laikā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [18.09.2008.](#) likumu)

6.pants. Klienta tiesības

Klientam ir tiesības:

1) bez maksas iegūt no sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzēja informāciju par iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību un to saņemšanas nosacījumiem un kārtību;

2) bez maksas saņemt no sociālā darba speciālista konsultāciju par sociālo problēmu risināšanu;

3) pieprasīt un saņemt šajā likumā minētos sociālos pakalpojumus vai sociālo palīdzību;

4) saņemt pamatotu rakstveida atteikumu gadījumā, kad pieņemts lēmums sociālo pakalpojumu vai sociālo palīdzību klientam nesniegt;

5) līdzdarboties ar sociālā pakalpojuma saņemšanu saistītā lēmuma pieņemšanas procesā;

6) likumā noteiktajā kārtībā pārsūdzēt lēmumu par sociālo pakalpojumu vai sociālās palīdzības sniegšanu;

7) iesniegt Sociālo pakalpojumu pārvaldei sūdzību par sniegto sociālo pakalpojumu kvalitāti un klienta tiesību neievērošanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.06.2004.](#) likumu un [07.05.2009.](#) likumu)

7.pants. Klienta pienākumi

Klientam ir pienākums:

1) aktīvi iesaistīties savas problēmas risināšanā, pildot līdzdarbības pienākumus;

2) sniegt ziņas par sevi;

3) aktīvi darboties, lai palielinātu savu pelnītspēju un ienākumus;

4) izmantot iespējas saņemt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, ja klientam vai kādam no viņa ģimenes locekļiem ir atkarības problēmas (atkarība no alkohola, narkotikām, azartspēlēm);

5) saņemto sociālo palīdzību izmantot atbilstoši paredzētajiem mērķiem;

6) atļaut sociālā darba speciālistam apsekot dzīvesvietu, ja sociālo pakalpojumu vai sociālās palīdzības saņemšana saistīta ar klienta materiālo resursu novērtēšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [07.05.2009.](#) likumu)

8.pants. Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas vispārīgie principi

(1) Klienta vai viņa apgādnieka pienākums ir samaksāt par saņemtajiem sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

(2) (Izslēgts ar [03.05.2007.](#) likumu).

(3) (Izslēgts ar [03.05.2007.](#) likumu).

(4) Ja klients vai viņa apgādnieks nespēj samaksāt par sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

(5) Ministru kabinets nosaka [sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtību](#).

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [25.11.2004.](#) likumu, [25.05.2006.](#) likumu un [03.05.2007.](#) likumu)

II nodaļa

Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības organizēšana

9.pants. Pašvaldības pienākumi sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanā

(1) Pašvaldībai, kuras teritorijā persona reģistrējusi savu pamatdzīvesvietu, ir pienākums nodrošināt personai iespēju saņemt tās vajadzībām atbilstošus sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.

(2) Ja pašvaldība no fiziskajām personām vai institūcijām saņēmusi informāciju par personu, kurai varētu būt nepieciešams sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas pakalpojums vai sociālā palīdzība, pašvaldībai ir pienākums likumā "[Par sociālo drošību](#)" noteiktajā kārtībā pārbaudīt saņemto informāciju, izvērtēt personas vajadzības pēc sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības un informēt šo personu vai tās likumisko pārstāvi par tiesībām un iespējām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību, kā arī kārtību, kādā sociālie pakalpojumi vai sociālā palīdzība saņemama.

(3) Ja personai nepieciešami sociālie pakalpojumi naktspatversmē vai krīzes centrā, tā vēršas tieši pie pakalpojuma sniedzēja, kurš lemj par pakalpojuma nodrošināšanu. Ja nepieciešams, personu, kura ir bez mājokļa, ar naktspatversmi vai patversmi, informāciju un konsultācijām, kā arī ar vienreizēju materiālu palīdzību nodrošina pašvaldība, kuras teritorijā šī persona atrodas.

(4) Pašvaldības, kuras nav izveidojušas nepieciešamos sociālo pakalpojumu sniedzējus, slēdz līgumus ar citiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem savā teritorijā vai ar citām pašvaldībām par minēto sociālo pakalpojumu sniegšanu un samaksu. Šie sociālie pakalpojumi pilnībā vai daļēji tiek finansēti no pašvaldības budžeta.

(5) Ja persona vēlas saņemt sociālo pakalpojumu, kas tiek finansēts no valsts budžeta, pašvaldības pienākums ir nodrošināt personas dzīves apstākļu apsekošanu un vajadzību novērtēšanu, ko veic sociālā darba speciālists. Ja persona vēlas saņemt valsts finansētu tehnisko palīgīdzekli, dzīves apstākļu apsekošana netiek veikta.

(6) Pašvaldībai ir pienākums nodrošināt konsultatīvu atbalstu pašvaldības sociālā dienesta un tās izveidoto sociālo pakalpojumu sniedzēju sociālā darba speciālistiem.

(7) Pašvaldība nodrošina nepieciešamos sociālās aprūpes pakalpojumus dzīvesvietā personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, kurām pēc patstāvīgas dzīves iemaņu apgūšanas sociālās rehabilitācijas programmas ietvaros nav nepieciešama pakalpojumu sniegšana ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās un kurām pakalpojumu sniegšana pārtraukta šā likuma 28.panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [25.05.2006.](#) likumu, [03.05.2007.](#) likumu, [20.12.2007.](#) likumu un [07.05.2009.](#) likumu)

9.¹ pants. Pašvaldības nodrošinātie sociālie pakalpojumi, kurus finansē valsts

No valsts budžeta, ievērojot šā likuma 13.¹ panta noteikumus, Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apmērā finansē pašvaldības nodrošinātus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumus:

- 1) personām ar garīga rakstura traucējumiem, kuras šajās institūcijās ievietotas līdz 2003.gada 1.janvārim;
- 2) pilngadīgām neredzīgām personām un personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem;
- 3) bērniem ar smagiem garīga rakstura traucējumiem vecumā no četriem līdz astoņpadsmit gadiem;
- 4) bāreņiem un bez vecāku gādības palikušajiem bērniem vecumā līdz diviem gadiem un bērniem ar garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem vecumā līdz četriem gadiem.

([03.05.2007.](#) likuma redakcijā)

10.pants. Pašvaldības sociālais dienests

(1) Lai nodrošinātu iedzīvotāju vajadzību profesionālu izvērtēšanu un kvalitatīvu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu, katrā pašvaldībā jābūt vismaz vienam sociālā darba speciālistam uz katriem tūkstoš iedzīvotājiem. */Sk. "Pārejas noteikumi" 1.punktu/*

(2) Lai nodrošinātu sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu un pakalpojumu administrēšanu, katra pašvaldība izveido pašvaldības iestādi - sociālo dienestu. Sociālajā dienestā strādā ne mazāk kā trīs sociālā darba speciālisti, vismaz vienam no sociālajā dienestā nodarbinātajiem jābūt sociālajam darbiniekam.

(3) *(Izslēgta ar [18.12.2008.](#) likumu).*

(4) *(Izslēgta ar [17.06.2004.](#) likumu).*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [25.05.2006.](#) likumu un [18.12.2008.](#) likumu)

11.pants. Pašvaldības sociālā dienesta uzdevumi

Pašvaldības sociālā dienesta uzdevumi ir šādi:

- 1) veikt sociālo darbu ar personām, ģimenēm un personu grupām;
- 2) sniegt sociālos pakalpojumus vai organizēt to sniegšanu ģimenēm ar bērniem, kurās ir bērna attīstībai nelabvēlīgi apstākļi, audžuģimenēm, aizbildņiem, personām, kuras aprūpē kādu no ģimenes locekļiem, invalīdiem, pensijas vecuma personām, personām ar garīga rakstura traucējumiem un citām personu grupām, kurām tas nepieciešams;
- 3) novērtēt klientu vajadzības, materiālos un personiskos (motivācija, nepieciešamās zināšanas un prasmes, izglītība, profesija u.c.) resursus;
- 4) noteikt klienta līdzdarbības pienākumus, vienojoties ar viņu par veicamajiem pasākumiem;
- 5) sniegt sociālo palīdzību;
- 6) administrēt pašvaldības budžeta līdzekļus, kas novirzīti sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanai;

7) novērtēt sociālā dienesta administrēto un pašvaldības finansēto sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības kvalitāti;

8) izstrādāt sociālo pakalpojumu attīstības koncepcijas, mērķprogrammas un priekšlikumus jaunu pakalpojumu ieviešanai;

9) informēt iedzīvotājus par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [07.05.2009.](#) likumu)

12.pants. Pašvaldības sociālā dienesta pienākumi un tiesības

(1) Pašvaldības sociālā dienesta pienākumi ir šādi:

1) sniegt personai informāciju par tiesībām saņemt sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību un to sniegšanas kārtību;

2) informēt personu, kas pieprasījusi sociālo pakalpojumu vai sociālo palīdzību, par pieņemto lēmumu un atteikuma gadījumā rakstveidā norādīt atteikuma iemeslus, kā arī lēmuma pārsūdzēšanas termiņus un kārtību;

3) sniegt personai psihosociālu vai materiālu vai psihosociālu un materiālu palīdzību, lai sekmētu krīzes situācijas pārvarēšanu un veicinātu šīs personas iekļaušanos sabiedrībā.

(2) Pašvaldības sociālajam dienestam ir pienākums sniegt informāciju un konsultācijas personai saprotamā veidā.

(3) Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniedzējiem ir tiesības pieprasīt un bez maksas saņemt ziņas par personas funkcionālo traucējumu raksturu un pakāpi, aizgādības tiesību realizāciju, bērna tiesisko un mantisko stāvokli, aizbildnības un aizgādības jautājumiem, ienākumiem un piederošajiem īpašumiem, ja šīs ziņas nepieciešamas, lai pieņemtu lēmumu par sociālā pakalpojuma vai sociālās palīdzības sniegšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.06.2004.](#) likumu)

13.pants. Valsts pienākumi sociālo pakalpojumu sniegšanā

(1) Valsts nodrošina atbilstoši ikgadējā valsts budžeta likumā piešķirtajiem līdzekļiem:

1) invalīdu profesionālo rehabilitāciju;

2) redzes un dzirdes invalīdu sociālo rehabilitāciju;

3) no vardarbības cietušo bērnu sociālo rehabilitāciju;

4) sociālo rehabilitāciju attiecīgās institūcijās pilngadīgām personām un bērniem, kuriem ir izveidojusies atkarība no narkotiskajām, toksiskajām vai citām apreibinošām vielām;

5) tehniskos palīg līdzekļus šā likuma 25.panta pirmajā daļā minētajām personām;

6) personām ar funkcionāliem traucējumiem darbspējīgā vecumā — sociālās rehabilitācijas pakalpojumus sociālās rehabilitācijas iestādēs. [Funkcionālo traucējumu sarakstu apstiprina](#) Ministru kabinets;

7) [cilvēku tirdzniecības upuru sociālo rehabilitāciju](#). Sociālās rehabilitācijas saņemšanas kārtību un kritērijus personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri nosaka Ministru kabinets.;

8) [atbalsta programmu ar celiakiju slimajiem bērniem](#), kuriem nav noteikta invaliditāte. Atbalsta apjomu un nosacījumus tā saņemšanai nosaka Ministru kabinets;

9) [atbalstu profesionāla sociālā darba ieviešanai un attīstībai pašvaldībās](#). Atbalsta veidu, apjomu un nosacījumus tā saņemšanai nosaka Ministru kabinets;

10) (*izslēgts ar [18.12.2008. likumu](#)*).

(2) Lai nodrošinātu šā panta pirmajā daļā minēto pienākumu izpildi, valsts var izveidot sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestādes vai slēgt līgumus ar citiem sociālo pakalpojumu sniedzējiem.

(3) Valsts piedalās personām ar garīga rakstura traucējumiem paredzēto dienas centru finansēšanā un atbilstoši ikgadējā valsts budžeta likumā piešķirtajām apropriācijām atbalsta un finansē citas programmas jaunu sociālo pakalpojumu veidu attīstīšanai pašvaldībās.

(4) Šā panta trešajā daļā minēto [dienas centru izveidošanas un uzturēšanas](#) izdevumi tiek finansēti no valsts budžeta: centru izveidošanas gadā - 80 procentu, darbības pirmajā gadā - 60 procentu, otrajā gadā - 40 procentu, trešajā gadā - 20 procentu apmērā. Kritērijus dienas centru izveidošanas un uzturēšanas izdevumu noteikšanai, kā arī valsts līdzfinansējuma piešķiršanas un līdzfinansēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Turpmākajos gados šie izdevumi 100 procentu apmērā tiek segti no pašvaldību budžetiem.

(5) Valsts piedalās personām ar garīga rakstura traucējumiem paredzēto grupu māju (dzīvokļu) un pusceļa māju izveidošanas un aprīkošanas finansēšanā to izveidošanas gadā 50 procentu apmērā atbilstoši ikgadējā valsts budžeta likumā piešķirtajām apropriācijām. Kritērijus [grupu māju \(dzīvokļu\) un pusceļa māju izveidošanas un aprīkošanas](#) izdevumu noteikšanai, kā arī valsts līdzfinansējuma piešķiršanas un līdzfinansēšanas kārtību nosaka Ministru kabinets.

(6) Valsts piedalās ar uzturēšanos grupu mājā (dzīvoklī) saistīto izdevumu finansēšanā 50 procentu apmērā no vienai personai paredzētajām ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas uzturēšanas izmaksām tām personām ar garīga rakstura traucējumiem, kuras atgriežas no ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām. Līdzfinansējuma apjomu un piešķiršanas kārtību nosaka Ministru kabinets. Izdevumus, kas saistīti ar uzturēšanos Eiropas reģionālās attīstības fonda nacionālās programmas ietvaros uz valsts ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pamata izveidotajās grupu mājās (dzīvokļos) valsts sedz pilnā apmērā.

(*Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.06.2004. likumu](#), [25.05.2006. likumu](#), [21.06.2007. likumu](#), [20.12.2007. likumu](#), [18.09.2008. likumu](#), n [18.12.2008. likumu](#) un [07.05.2009. likumu](#))*

13.¹ pants. Samaksa par valsts finansētajiem sociālajiem pakalpojumiem

(1) Šā likuma 13.panta pirmās daļas 1., 2., 3., 3.¹, 4., 6., 7., 8. un 11.punktā noteiktie pakalpojumi, kā arī 9.¹ panta 3.punktā noteiktie pakalpojumi tiek apmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem.

(2) Šā likuma 13.panta pirmās daļas 5.punktā [noteikto pakalpojumu finansē no valsts budžeta, pakalpojuma saņēmējam izdarot vienreizēju iemaksu vai veicot līdzmaksājumu](#) Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apmērā.

(3) Šā likuma 9.¹ panta 1. un 2.punktā noteiktie pakalpojumi personām, kuras nav pensijas saņēmējas, tiek apmaksāti no valsts budžeta līdzekļiem. Ja šīs personas ir pensijas saņēmējas, tās maksā par saņemto pakalpojumu 85 procentus no pensijas, ieskaitot piemaksu pie pensijas, bet ne vairāk kā saņemtā pakalpojuma izmaksas attiecīgajā institūcijā.

(4) Šā likuma 9.¹ panta 4.punktā noteikto pakalpojumu finansē no valsts budžeta. Vecākiem ir pienākums maksāt par šo pakalpojumu atbilstoši [Bērnu tiesību aizsardzības likumam](#).

([03.05.2007.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [20.12.2007.](#) likumu, [18.09.2008.](#) likumu un [07.05.2009.](#) likumu)

14.pants. Labklājības ministrijas uzdevumi

Labklājības ministrijas uzdevumi sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā ir šādi:

1) izstrādāt valsts politiku sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības jomā, kā arī organizēt un koordinēt tās īstenošanu;

2) organizēt šā likuma 9.¹ un 13.pantā minēto sociālo pakalpojumu sniegšanai piešķirto valsts budžeta līdzekļu administrēšanu;

3) koordinēt valsts sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu, izņemot šā likuma 15.¹ panta pirmās daļas 3.punktā noteikto [sociālās rehabilitācijas pakalpojumu](#), sniegšanu;

4) pārraudzīt šā likuma īstenošanu, kontrolēt sociālo pakalpojumu sniegšanu regulējošo normatīvo aktu ievērošanu, kā arī sociālo pakalpojumu kvalitāti un sociālo pakalpojumu sniedzēju atbilstību normatīvo aktu prasībām un administratīvi sodīt sociālo pakalpojumu sniedzējus par izdarītajiem pārkāpumiem.

([07.05.2009.](#) likuma redakcijā)

15.pants. Sociālo pakalpojumu pārvalde

(Izslēgts ar [21.06.2007.](#) likumu)

15.¹ pants. Sociālās integrācijas valsts aģentūra

(1) Sociālās integrācijas valsts aģentūra (turpmāk — Aģentūra) ir Labklājības ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kura:

1) sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus, pielietojot ārstniecību;

2) sniedz profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus invalīdiem;

3) veic to personu uzskaiti, kurām nepieciešama profesionālā un sociālā rehabilitācija;

4) īsteno profesionālās pamatizglītības, profesionālās vidējās izglītības, pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas izglītība), profesionālās tālākizglītības un profesionālās pilnveides programmas, sagatavojot speciālistus profesijās, kuras nepieciešamas invalīdu sociālās aizsardzības pasākumu veikšanai.

(2) Aģentūras darbību regulē saskaņā ar [Publisko aģentūru likumu](#) apstiprināts [nolikums](#), kurā iekļauj arī koledžu darbību reglamentējošo normatīvo aktu prasības attiecībā uz koledžas nolikumu.

(3) Aģentūras pedagogu darba samaksu nosaka normatīvie akti [par pedagogu darba samaksu](#).

([20.12.2007.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [07.05.2009.](#) likumu)

16.pants. Sociālo pakalpojumu kvalitātes kontroles inspekcija

(Izslēgts ar [17.06.2004.](#) likumu).

17.pants. Sociālo pakalpojumu sniedzējs

(1) Sociālos pakalpojumus šajā likumā minētajos gadījumos drīkst sniegt tikai tāds [sociālo pakalpojumu sniedzējs, kas atbilst Ministru kabineta noteiktajām prasībām](#) un ir reģistrēts sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā.

(2) Ministru kabinets [nosaka kārtību, kādā sociālo pakalpojumu sniedzējs tiek reģistrēts sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistrā un izslēgts no tā](#), kā arī izslēgšanas pamatojumu. Sociālo pakalpojumu sniedzējs Ministru kabineta noteiktajā kārtībā un apmērā [maksā valsts nodevu par sociālo pakalpojumu sniedzēja reģistrācijas apliecības vai tās dublikāta izsniegšanu](#).

(3) Par institūcijas, kas sniedz sociālos pakalpojumus vadītāju var būt persona, kurai ir otrā līmeņa profesionālā augstākā vai akadēmiskā augstākā izglītība.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.06.2004. likumu](#), [21.06.2007. likumu](#), [20.12.2007. likumu](#) un [07.05.2009. likumu](#))

17.¹ pants. Administratīvo aktu un faktiskās rīcības apstrīdēšana un pārsūdzēšana

(1) Tiešās pārvaldes iestāžu, valsts kapitālsabiedrību vai šā likuma 13.panta 2.² daļā noteikto personu kā sociālo pakalpojumu sniedzēju izdotos administratīvos aktus vai faktisko rīcību var apstrīdēt Labklājības ministrijā, bet tās lēmumus pārsūdzēt tiesā, ja likumā vai Ministru kabineta noteikumos nav noteikts citādi.

(2) Pašvaldību un to institūciju kā sociālo pakalpojumu vai sociālās palīdzības sniedzēju izdotos administratīvos aktus vai faktisko rīcību var apstrīdēt atbilstoši likumam "Par pašvaldībām".

(3) Labklājības ministrijas amatpersonu izdotos administratīvos aktus vai faktisko rīcību var apstrīdēt, vēršoties pie Labklājības ministrijas valsts sekretāra, bet viņa lēmumus pārsūdzēt tiesā.

(4) Labklājības ministrijas lēmuma par sociālo pakalpojumu sniedzēja izslēgšanu no Sociālo pakalpojumu sniedzēju reģistra, Labklājības ministrijas vai sociālo pakalpojumu sniedzēja lēmuma par sociālo pakalpojumu sniegšanas pārtraukšanu vai izbeigšanu, kā arī pašvaldības lēmuma par sociālās palīdzības sniegšanas pārtraukšanu vai izbeigšanu apstrīdēšana vai pārsūdzēšana neaptur attiecīgā lēmuma darbību, izņemot gadījumu, kad šī darbība tiek apturēta ar tās iestādes lēmumu, kurā lēmums tiek apstrīdēts.

([07.05.2009. likuma redakcijā](#))

III nodaļa

Sociālo pakalpojumu sniegšanas mērķi, veidi un tiesības uz tiem

18.pants. Sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas mērķis

Sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas mērķis ir nodrošināt dzīves kvalitātes nepazemināšanos personai, kura vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ to nevar nodrošināt pati saviem spēkiem.

19.pants. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas mērķis

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas mērķis ir novērst vai mazināt invaliditātes, darbnespējas, brīvības atņemšanas soda izciešanas, atkarības vai vardarbības un citu faktoru izraisītās negatīvās sociālās sekas personas dzīvē.

20.pants. Personas tiesības uz sociālo aprūpi

Tiesības uz savām vajadzībām atbilstošu sociālo aprūpi ir visām šā likuma 3.pantā minētajām personām, kurām vecuma vai funkcionālo traucējumu dēļ ir grūti sevi aprūpēt, kā arī bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem.

21.pants. Personas tiesības uz sociālo rehabilitāciju

(1) Tiesības uz sociālo rehabilitāciju ir šādām šā likuma 3.pantā minētajām personām, kuru iekļaušanās sabiedrībā ir apgrūtināta:

- 1) invalīdiem un personām ar funkcionālajiem traucējumiem;
- 2) personām pēc brīvības atņemšanas soda izciešanas;
- 3) personām, kurām ir izveidojusies atkarība no alkohola, narkotiskajām vai psihotropajām vielām;
- 4) personām, kuras cietušas no vardarbības;
- 5) bērniem, kuri ilgstoši (ilgāk par vienu gadu) atradušies ārpusģimenes aprūpē.

(2) Pašvaldības atbilstoši nepieciešamībai izstrādā rehabilitācijas programmas arī personu grupām, kuru iekļaušanās sabiedrības dzīvē ir apgrūtināta citu iemeslu dēļ.

22.pants. Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanas veidi

Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumi tiek sniegti:

- 1) personas dzīvesvietā, nodrošinot aprūpi mājās, rehabilitāciju dzīvesvietā, dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās, grupu dzīvokļos (grupu mājās), servisa dzīvokļos, naktspatversmēs vai patversmēs un citur;
- 2) ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās.

23.pants. Aprūpe mājās

(1) Ja personai nepieciešama aprūpe dzīvesvietā, pašvaldība vispirms izvērtē to, kādas iespējas nodrošināt nepieciešamo aprūpi ir ar šo personu kopā dzīvojošajiem ģimenes locekļiem vai personām, kurām ar aprūpējamo ir kopēji izdevumi par uzturu un kuras mitinās vienā mājoklī ar viņu.

(2) Ja personas aprūpi nodrošina ģimenes locekļi, pašvaldība šos ģimenes locekļus atbalsta psiholoģiski, viņus konsultējot un apmācot, un, ja nepieciešams, arī materiāli.

(3) Ja persona dzīvo viena vai ar šo personu kopā dzīvojošie ģimenes locekļi vecuma, veselības stāvokļa vai nodarbinātības dēļ nevar nodrošināt tai nepieciešamo aprūpi, personai ir tiesības saņemt sociālās aprūpes pakalpojumu.

24.pants. Sociālā rehabilitācija dzīvesvietā

Lai sekmētu pašvaldībā pieejamo resursu izmantošanu un nodrošinātu personas iekļaušanos sabiedrībā, sociālais darbinieks un sociālais rehabilitētājs sadarbībā ar

citiem speciālistiem katrai sociāli rehabilitējamai personai izstrādā un īsteno individuālās sociālās rehabilitācijas plānu.

25.pants. Nodrošināšana ar tehniskajiem palīglīdzekļiem

(1) Tehniskos palīglīdzekļus ir tiesības saņemt šādām personām ar ilgstošiem vai nepārejošiem organisma funkciju traucējumiem vai anatomiskiem defektiem, ja tās saņēmušas ārstniecības personas atzinumu par tehniskā palīglīdzekļa nepieciešamību:

- 1) 1., 2. un 3.grupas invalīdiem;
- 2) bērniem invalīdiem līdz 18 gadu vecumam;
- 3) bērniem, kuriem tehniskais palīglīdzeklis nepieciešams, lai samazinātu vai novērstu funkcionālo mazspēju;
- 4) pilngadīgām personām, kurām tehniskais palīglīdzeklis nepieciešams, lai samazinātu vai novērstu funkcionālo mazspēju;
- 5) personām ar anatomiskiem defektiem — protēzi vai ortopēdiskos apavus.

(2) Kārtību, kādā [personas saņem tehniskos palīglīdzekļus, un tehnisko palīglīdzekļu aprītes noteikumus](#) reglamentē Ministru kabinets.

(3) No valsts budžeta finansējamo [tehnisko palīglīdzekļu sarakstu](#) apstiprina Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [25.05.2006. likumu](#) un [03.05.2007. likumu](#))

26.pants. Profesionālā rehabilitācija

(1) Tiesības saņemt profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus ir personām darbības vecumā, ja tām ir noteikta invaliditāte un Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisijas ieteikums apgūt profesiju. Lai saņemtu valsts finansētos profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus, persona vēršas pie attiecīgā pakalpojumu sniedzēja. Attiecīgais profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējs pieņem lēmumu par pakalpojumu piešķiršanu vai atteikumu piešķirt pakalpojumus.

(2) [Kārtību, kādā persona saņem profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus](#), nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [25.05.2006. likumu](#) un [07.05.2009. likumu](#))

27.pants. Dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi

(1) Dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas nodrošina aprūpi un iespēju iesaistīties fiziskās un garīgās aktivitātēs:

- 1) pensijas vecuma personām;
- 2) invalīdiem ar fiziska rakstura traucējumiem;
- 3) personām ar garīga rakstura traucējumiem;
- 4) personām pēc smagām, ilgstošām slimībām.

(2) Pašvaldībai ir tiesības dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumus nodrošināt arī citām personām.

27.¹ pants. Grupu mājas (dzīvokļa), pusceļa mājas un servisa dzīvokļa pakalpojumi

(1) Grupu mājā (dzīvoklī) nodrošina mājokli un atbalstu sociālo problēmu risināšanā personām ar garīga rakstura traucējumiem, kurām ir objektīvas grūtības dzīvot patstāvīgi, bet nav nepieciešama atrašanās ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

(2) Pusceļa mājā sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus personām ar garīga rakstura traucējumiem, lai apgūtu iemaņas patstāvīgai dzīvei vai dzīvei grupu mājā (dzīvoklī).

(3) Servisa dzīvoklī personai ar smagiem funkcionāliem traucējumiem nodrošina neatkarīgas dzīves iespējas, palielinot šīs personas sociālās funkcionēšanas un pašaprūpes spējas.

(4) [Šā panta pirmajā un otrajā](#) daļā minētajos gadījumos pakalpojuma apjomu, klienta maksājumus un kārtību, kādā pakalpojuma izmaksas tiek segtas no valsts vai pašvaldības budžeta, nosaka Ministru kabinets.

([25.05.2006.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [03.05.2007.](#) likumu un [21.06.2007.](#) likumu)

28.pants. Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju pakalpojumi

(1) Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas nodrošina mājokli, sociālo aprūpi un sociālo rehabilitāciju:

1) bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, ja nav iespējams nodrošināt viņu aprūpi un audzināšanu audžuģimenē vai pie aizbildņa;

2) pensijas vecuma personām un invalīdiem ar redzes vai fiziska rakstura traucējumiem, ja nepieciešamais pakalpojuma apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā noteikto apjomu;

3) bērniem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem, ja nepieciešamais pakalpojuma apjoms pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā noteikto apjomu;

4) pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem, kurām nav nepieciešama atrašanās specializētā ārstniecības iestādē un kuru stāvoklis neapdraud apkārtējos, ja nepieciešamā pakalpojuma apjoms pārsniedz aprūpei mājās, dienas aprūpes centrā vai grupu mājā (dzīvoklī) noteikto sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojuma apjomu.

(2) Pakalpojuma sniegšanu ilgstošas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā pilngadīgai personai var pārtraukt, ja:

1) persona apdraud citu personu veselību, dzīvību vai sistemātiski pārkāpj noslēgtā līguma noteikumus;

2) personai rehabilitācijas rezultātā vairs nav nepieciešami ilgstošas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas pakalpojumi un tos var nomainīt ar pakalpojumiem dzīvesvietā;

3) persona lūdz pārtraukt pakalpojumu sniegšanu.

(3) Šā panta otrajā daļā minētajos gadījumos lēmumu par pakalpojuma sniegšanas pārtraukšanu pieņem attiecīgās institūcijas vadītājs, ja pašvaldība, no kuras budžeta tiek apmaksāts šis pakalpojums vai kuras administratīvajā teritorijā persona dzīvo jusi

pirms iestāšanās institūcijā, ir rakstveidā apliecinājusi, ka attiecīgajai personai tiks nodrošināta izmitināšana šīs pašvaldības administratīvajā teritorijā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [25.05.2006.](#) likumu un [03.05.2007.](#) likumu)

IV nodaļa

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās dzīvojošo personu tiesības

29.pants. Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientu tiesības

(1) Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas klientam ir tiesības:

1) patstāvīgi pieņemt lēmumus un tos īstenot tiktāl, ciktāl tas neierobežo citu personu tiesības un brīvības vai neapdraud personas veselību vai dzīvību;

2) baudīt individuālu personāla pieeju sociālo pakalpojumu sniegšanā.

(2) Ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas klientam ir tiesības uz noteiktu naudas summu personiskiem izdevumiem šādā apmērā:

1) pilngadīgai personai, kura ir pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēja, naudas summa, kas paliek tās rīcībā pēc ilgstošas sociālās aprūpes pakalpojuma samaksas, nedrīkst būt mazāka par 10 procentiem no šīs personas pensijas, ieskaitot piemaksu pie pensijas, vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra;

2) pilngadīgai personai, kura nav pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēja, naudas summa, kas izmaksājama no ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas budžeta, ir 10 procenti no valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra;

3) bērnam no septiņu gadu vecuma naudas summa, kas izmaksājama no ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas budžeta, ir 10 procenti no valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra. Par labām un teicamām sekmēm un aktivitāti sabiedriskajā dzīvē izglītības iestādes vai ilgstošas sociālās aprūpes institūcijas var piešķirt arī lielāku naudas summu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [03.05.2007.](#) likumu, [18.09.2008.](#) likumu un [07.05.2009.](#) likumu)

30.pants. Sociālās aprūpes padomes kompetence

(1) Lai sekmētu ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās dzīvojošo personu tiesību ievērošanu, attiecīgās institūcijas vadītājs izveido sociālās aprūpes padomi (turpmāk — padome), kuras sastāvā ietilpst ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā dzīvojošās personas, to radnieki, institūcijas darbinieki un vietējās pašvaldības pārstāvji. Padomes lēmumiem ir ieteikuma raksturs.

(2) Padome:

1) saskaņo institūcijas iekšējās kārtības noteikumus;

2) iesniedz priekšlikumus institūcijas darbības uzlabošanai;

3) izskata konfliktus starp klientiem un institūcijas administrāciju;

4) piedalās institūcijas sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.06.2004.](#) likumu un [25.05.2006.](#) likumu)

31.pants. Personas tiesību ierobežojumi ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā

(1) Lai nepieļautu personas atstāšanu bez uzraudzības un aizsargātu citu personu tiesības un brīvības, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona var pieņemt lēmumu par nepieciešamību ierobežot personas tiesības brīvi pārvietoties.

(2) Ja persona ar savu rīcību apdraud savu vai citu personu veselību vai dzīvību, attiecīgās institūcijas vadītājs vai viņa pilnvarota persona var pieņemt lēmumu, izdarot atzīmi personas lietā, par personas izolēšanu uz laiku, ne ilgāku par 24 stundām, īpaši šim nolūkam iekārtotā telpā, kur personai tiek nodrošināta nepieciešamā aprūpe un nepārtraukta uzraudzība.

(3) Ja nepieciešams ierobežot ilgstošas aprūpes institūcijās esošo bērnu tiesības, piemērojamas [Bērnu tiesību aizsardzības likuma](#) normas.

(4) Pensijas, piemaksas pie pensijas un valsts pabalstu izmaksu klientiem, ievērojot šā likuma 29.panta otrās daļas 1.punkta nosacījumus, nodrošina ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas, kuru kontā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra, pamatojoties uz klienta iesniegumu, pārskaita pensiju, piemaksu pie pensijas vai valsts pabalstu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [07.05.2009.](#) likumu)

V nodaļa Sociālā palīdzība

32.pants. Sociālās palīdzības mērķis

Sociālās palīdzības mērķis ir sniegt materiālu atbalstu krīzes situācijā nonākušām trūcīgām un maznodrošinātām ģimenēm (personām), lai apmierinātu to pamatvajadzības un veicinātu darbaspējīgu personu līdzdarbību savas situācijas uzlabošanā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [18.09.2008.](#) likumu)

33.pants. Ģimenes (personas) atzīšana par trūcīgu

Ministru kabinets nosaka ienākumu un materiālā stāvokļa līmeni, kuru nepārsniedzot ģimene, kas sastāv no laulātajiem, personām, kurām ir kopēji izdevumi par uzturu un kuras mitinās vienā mājoklī, vai atsevišķi dzīvojoša persona tiek atzīta par trūcīgu, un kārtību, kādā ģimene (persona) [tiek atzīta par trūcīgu](#).

34.pants. Sociālās palīdzības piešķiršana un sociālās palīdzības pabalstu izmaksas veids

(1) Pašvaldības sociālais dienests pēc personas un tās ģimenes locekļu ienākumu un citu materiālo resursu izvērtēšanas lemj par sociālās palīdzības pabalsta piešķiršanu personai, kas pabalstu pieprasījusi.

(2) Piešķirto sociālās palīdzības pabalstu personai var izmaksāt naudā vai par pabalsta summu apmaksāt preces vai pakalpojumus, kas nepieciešami personas vai tās ģimenes locekļu pamatvajadzību apmierināšanai.

(3) Ja persona, kas pieprasījusi sociālo palīdzību, pēdējo triju mēnešu laikā mainījusi dzīvesvietu, pašvaldībai ir tiesības pieprasīt no personas iepriekšējās dzīvesvietas izziņu par saņemtās sociālās palīdzības apmēru un ņemt to vērā, nosakot nepieciešamās palīdzības apmēru.

35.pants. Sociālās palīdzības pabalstu veidi

(1) Pašvaldība no pamatbudžeta izmaksā pabalstu garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalstu.

(2) Pašvaldība, neizvērtējot personas (ģimenes) ienākumus, var piešķirt personai (ģimenei) vienreizēju pabalstu ārkārtas situācijā, ja stihiskas nelaimes vai iepriekš neparedzamu apstākļu dēļ tā nespēj apmierināt savas pamatvajadzības.

(3) Pašvaldība ir tiesīga izmaksāt arī citus pabalstus, ja ir apmierināts pamatots pašvaldības iedzīvotāju pieprasījums pēc pabalsta garantētā minimālā ienākuma līmeņa nodrošināšanai un dzīvokļa pabalsta.

(4) Šā panta trešajā daļā minēto pabalstu veidu, apmēru, izmaksas kārtību un personas, kuras ir tiesīgas saņemt šos pabalstus, reglamentē pašvaldības saistošajos noteikumos.

(5) Dzīvokļa pabalsta apmēru, izmaksas kārtību un personas, kuras ir tiesīgas saņemt šo pabalstu, reglamentē pašvaldības saistošajos noteikumos.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [25.11.2004.](#) likumu un [18.09.2008.](#) likumu)

36.pants. Pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai

(1) Garantēto minimālo ienākumu līmeni un [pabalsta apmēru garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai nosaka un katru gadu saistībā ar gadskārtējā valsts budžeta](#) likuma projektu pārskata Ministru kabinets.

(2) Ministru kabinets nosaka kārtību, kādā aprēķināms, piešķirams un izmaksājams pabalsts garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un kārtību, kādā slēdzama vienošanās par līdzdarbību.

(3) *(Izslēgta ar [07.05.2009.](#) likumu).*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [07.05.2009.](#) likumu)

37.pants. Pabalsta garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai piešķiršanas un izmaksas nosacījumi

(1) Pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai piešķir un izmaksā ģimenei, kas sastāv no laulātajiem, personām, kurām ir kopēji izdevumi par uzturu un kuras mitinās vienā mājoklī, vai atsevišķi dzīvojošai personai, ja tā pilda likumā "[Par sociālo drošību](#)" noteiktos līdzdarbības pienākumus un, ja nepieciešams, iesaistās sociālās rehabilitācijas pasākumos. Darbspējīgai personai, kura vēlas saņemt pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai un nestrādā, pirms pabalsta pieprasīšanas jāreģistrējas Nodarbinātības valsts aģentūrā, izņemot šā panta otrajā daļā minētos gadījumus.

(2) Nodarbinātības valsts aģentūrā nav jāreģistrējas personai, ja tā ir:

1) invalīds, kas saņem invaliditātes pensiju vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu;

2) sieviete grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma laikā, viens no bērna vecākiem vai cita persona bērna kopšanas periodā;

- 3) viens no bērna invalīda vecākiem;
- 4) persona, kas vecāka par 15 gadiem un iegūst izglītību klātienē vispārējās vidējās vai profesionālās vidējās izglītības iestādē vai ir pilna laika studējošais augstskolā.

38.pants. Ierobežojumi līdzdarbības pienākumu noteikšanā

No pabalsta pieprasītāja nedrīkst pieprasīt tādu līdzdarbības pienākumu izpildi, kuri izslēdz iespēju aprūpēt bērnu invalīdu vai pirmsskolas vecuma bērnu vai traucē stāties darba attiecībās vai gūt cita veida likumīgus ienākumus no darba.

39.pants. Pabalsta garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai apmēra samazināšana

(1) Pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai ģimenei samazina par personai piešķirto daļu vai atsevišķi dzīvojošai personai nepiešķir, ja persona atteikusies no līdzdarbības pienākumu pildīšanas.

(2) Pabalstu garantētā minimālā ienākumu līmeņa nodrošināšanai ģimenei samazina par bērnam paredzēto daļu, ja:

- 1) ir pārtraukta vai izbeigta vecāku vara;
- 2) ģimenes valsts pabalstu par bērnu [Valsts sociālo pabalstu likumā](#) noteiktajā kārtībā saņem cita persona;
- 3) bērns ievietots ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā vai nodots aprūpē audžuģimenē vai aizbildnībā un atrodas tās apgādībā.

VI nodaļa

Sociālā darba mērķis un prasības sociālā darba speciālistiem

40.pants. Sociālā darba mērķis

Sociālā darba mērķis ir palīdzēt personai, ģimenei un personu grupai noteikt, atrisināt vai mazināt sociālās problēmas, attīstot pašas personas resursus un iesaistot atbalsta sistēmas.

41.pants. Personas, kurām ir tiesības veikt sociālo darbu

Tiesības veikt sociālo darbu ir personām, kas ieguvušas otrā līmeņa profesionālo augstāko vai akadēmisko izglītību sociālajā darbā vai karitatīvajā sociālajā darbā.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar [17.06.2004.](#) likumu un [20.12.2007.](#) likumu)

42.pants. Personas, kurām ir tiesības sniegt sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un sociālo palīdzību

Tiesības sniegt sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un sociālo palīdzību ir personām, kas ieguvušas pirmā līmeņa profesionālo augstāko izglītību sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas vai sociālās palīdzības sniegšanas jomā vai profesionālo vidējo izglītību sociālās aprūpes jomā (pēc tādas profesionālās vidusskolas vai citas izglītības iestādes beigšanas, kura īsteno profesionālās vidējās izglītības programmas).

([18.12.2008.](#) likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar [07.05.2009.](#) likumu)

43.pants. Sociālā darba speciālistu reģistrs

(Izslēgts ar [17.06.2004.](#) likumu)

44.pants. Sociālā darba speciālistu sertifikācija un sertifikācijas mērķis

(Izslēgts ar [17.06.2004.](#) likumu)

45.pants. Sociālā darbinieka un karitatīvā sociālā darbinieka profesionālie uzdevumi

(1) Sociālā darbinieka un karitatīvā sociālā darbinieka profesionālā darbība ir vērsta uz to, lai panāktu un veicinātu indivīda sociālo problēmu praktisku risinājumu un viņa dzīves kvalitātes uzlabošanu, iekļaušanos sabiedrībā, spēju palīdzēt pašam sev.

(2) Sociālais darbinieks un karitatīvais sociālais darbinieks pēc apstākļu izvērtēšanas:

- 1) sniedz personai palīdzību un atbalstu sociālo problēmu risināšanā;
- 2) palīdz personai attīstīt spēju risināt personiskās, starppersonu un sociālās problēmas;
- 3) atbalsta personas attīstības iespējas, kā arī tiesības patstāvīgi pieņemt lēmumus un tos īstenot;
- 4) piesaista sociālekonomiskos resursus un attiecīgos sociālos pakalpojumus personas vai personu grupas sociālo problēmu risināšanai;
- 5) nodrošina informāciju par sociālo pakalpojumu sniedzējiem un veido kontaktus starp sociālo pakalpojumu saņēmējiem un sniedzējiem.

(3) Veicot šajā pantā minētos uzdevumus, sociālie darbinieki un karitatīvie sociālie darbinieki ievēro sociālo darbinieku ētikas kodeksu, kuru apstiprina Latvijas Profesionālo sociālo un aprūpes darbinieku asociācija.

([07.05.2009.](#) likuma redakcijā)

46.pants. Sociālā aprūpētāja profesionālie uzdevumi

(1) Sociālais aprūpētājs plāno sociālos pakalpojumus, lai nodrošinātu tādas personas pamatvajadzību apmierināšanu, kura vecuma vai veselības stāvokļa dēļ to nevar izdarīt saviem spēkiem.

(2) Sociālais aprūpētājs:

- 1) atbilstoši klienta vēlmēm un vajadzībām nosaka sociālās aprūpes pakalpojumu kompleksa vai atsevišķu pakalpojumu nepieciešamību un organizē pakalpojumu sniegšanu;
- 2) novērtē, kā mainās klienta iespējas aprūpēt sevi, un attiecīgi maina sociālās aprūpes pakalpojumu kompleksa apjomu un saturu.

47.pants. Sociālā rehabilitētāja profesionālie uzdevumi

(1) Sociālais rehabilitētājs plāno, vada un organizē sociālās aktivizēšanas darbu tā, lai veicinātu indivīda iekļaušanos sabiedrībā.

(2) Sociālais rehabilitētājs:

1) palīdz sociālajam darbiniekam sadarbībā ar citiem speciālistiem izstrādāt un īstenot klientu individuālos sociālās rehabilitācijas plānus, mainīt un papildināt tos atbilstoši pārmaiņām klienta dzīves situācijā;

2) palīdz klientam uzlabot esošās un apgūt jaunas sociālās prasmes.

48.pants. Sociālās palīdzības organizatora profesionālie uzdevumi

(1) Sociālās palīdzības organizators nodrošina sociālās palīdzības sniegšanu trūkumā nonākušām personām, lai minimālā apmērā tiktu apmierinātas šo personu pamatvajadzības.

(2) Sociālās palīdzības organizators:

1) novērtē personas (ģimenes) sociālo un materiālo situāciju un nosaka nepieciešamās sociālās palīdzības veidu, apjomu, saņemšanas ilgumu un līdzdarbības pienākumus;

2) informē klientus par viņu tiesībām uz sociālo palīdzību un par šo tiesību īstenošanas iespējām, kā arī līdzdarbības pienākumiem.

Pārejas noteikumi

1. Šā likuma 10.panta pirmā daļa, 41. un 42.pants 2002.gada 31.oktobra redakcijā stājas spēkā 2008.gada 1.janvārī. Pēc 2008.gada 1.janvāra tiesības veikt sociālo darbu, sniegt sociālās aprūpes, sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un sociālo palīdzību ir arī personām, kuras:

1) jau veic minēto darbu un kurām 2007.gada 31.decembrī līdz valsts vecuma pensijas piešķiršanai noteiktā vecuma sasniegšanai palikuši ne vairāk kā pieci gadi;

2) līdz 2007.gada 31.decembrim uzsākušas studijas vai turpina iegūt šā likuma 41. un 42.pantā noteikto izglītību. Minētās personas katru gadu līdz 15.oktobrim iesniedz darba devējam augstskolas vai koledžas izsniegtu izziņu par to, ka šīs personas ir augstskolas vai koledžas studējošo sarakstā.

(17.06.2004. likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 21.06.2007. likumu un 18.12.2008. likumu)

2. *(Izslēgts ar 18.09.2008. likumu).*

3. *(Izslēgts ar 18.09.2008. likumu).*

4. Līdz attiecīgo Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2003.gada 1.jūnijam piemērojami šādi Ministru kabineta noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu:

1) Ministru kabineta 1995.gada 10.oktobra noteikumi nr.309 “Noteikumi par kārtību, kādā tiek apmaksāta personu uzturēšanās sociālās aprūpes iestādēs”;

2) Ministru kabineta 1996.gada 27.augusta noteikumi nr.340 “Noteikumi par valsts un pašvaldību sociālās aprūpes institūcijām”;

3) Ministru kabineta 2000.gada 8.augusta noteikumi nr.262 “Kārtība, kādā personas saņem tehniskos palīgīdzekļus”;

4) Ministru kabineta 2000.gada 12.septembra noteikumi nr.313 “Noteikumi par prasībām sociālās palīdzības pakalpojumu sniedzējiem”;

5) Ministru kabineta 2000.gada 12.septembra noteikumi nr.314 “Kārtība, kādā personas saņem sociālās palīdzības pakalpojumus”;

6) Ministru kabineta 2001.gada 28.augusta noteikumi nr.383 “Kārtība, kādā personas saņem profesionālās rehabilitācijas pakalpojumus, un prasības profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem”.

5. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums “Par sociālo palīdzību” (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1995, 24.nr.; 1996, 14.nr.; 1997, 2.nr.; 1998, 1., 23.nr.; 1999, 2., 24.nr.; 2001, 1.nr.).

6. Šā likuma 13.panta pirmās daļas 4.punkts stājas spēkā 2003.gada 1.jūlijā.
(2002.gada 19.decembra likuma redakcijā, kas stājas spēkā no 01.01.2003.)

7. No 2003.gada 1.janvāra līdz 2003.gada 31.decembrim sociālās rehabilitācijas pakalpojumus sociālās rehabilitācijas institūcijās par valsts budžeta līdzekļiem Ministru kabineta noteiktajā kārtībā var saņemt personas, kuras nestrādā (nav uzskatāmas par darba ņēmēju vai pašnodarbināto saskaņā ar likumu “[Par valsts sociālo apdrošināšanu](#)”) un saņem tikai valsts pensiju vai tikai valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, un tās ir:

1) invalīdi;

2) personas, kuras sasniegušas vecumu, kas dod tiesības saņemt valsts vecuma pensiju;

3) politiski represētās personas.

Rehabilitācijas ilgums nedrīkst pārsniegt 21 dienu.

(2002.gada 19.decembra likuma redakcijā, kas stājas spēkā no 01.01.2003.)

8. Šā likuma 13.panta pirmās daļas 6. un 8.punkts stājas spēkā 2005.gada 1.janvārī.

(17.06.2004. likuma redakcijā)

9. Šā likuma 13.panta pirmās daļas 7.punkts stājas spēkā 2006.gada 1.janvārī.

(17.06.2004. likuma redakcijā)

10. Līdz Sociālo pakalpojumu pārvaldes izveidošanai tās funkcijas veic Labklājības ministrijas padotībā esošā valsts pārvaldes iestāde — Sociālās palīdzības fonds.

(17.06.2004. likuma redakcijā)

11. Grozījumi šā likuma 13.panta pirmās daļas 4.punktā attiecībā uz pilngadīgām personām, 13.panta pirmās daļas 7.punktā attiecībā uz sociālās rehabilitācijas saņemšanas kārtību un kritērijiem personas atzīšanai par cilvēku tirdzniecības upuri, piektā un sestā daļa stājas spēkā 2007.gada 1.janvārī.

(25.05.2006. likuma redakcijā)

12. Šā likuma 9.panta sestā daļa, kas nosaka pašvaldībām pienākumu nodrošināt konsultatīvu atbalstu sociālā darba speciālistiem, stājas spēkā:

1) 2007.gada 1.janvārī — attiecībā uz tiem sociālā darba speciālistiem, kuri ir sociālie darbinieki;

2) 2008.gada 1.janvārī — attiecībā uz tiem sociālā darba speciālistiem, kuri ir sociālie aprūpētāji, sociālie rehabilitētāji un sociālās palīdzības organizatori.

(25.05.2006. likuma redakcijā)

13. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2007.gada 1.oktobrim piemērojami Ministru kabineta 2003.gada 27.maija noteikumi Nr.285 "Kārtība, kādā personas saņem tehniskos palīgīdzekļus", ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.

(03.05.2007. likuma redakcijā)

14. *(Izslēgts ar 18.12.2008. likumu)*

15. Līdz 2009.gada 1.jūlijam šā likuma 3.panta otrajā daļā pašvaldību domēm noteiktos uzdevumus veic arī pašvaldību padomes.

(18.12.2008. likuma redakcijā)

16. *(Izslēgts ar 07.05.2009. likumu.)*

16.¹ Šā likuma 13.panta otrās daļas jaunā redakcija, 2.¹ un 2.⁴ daļa stājas spēkā 2010.gada 1.janvārī.

(07.05.2009. likuma redakcijā)

17. Tās pašvaldības, kurās iedzīvotāju skaits nepārsniedz 3000, šā likuma 10.panta otrajā daļā noteikto sociālo dienestu kā atsevišķu pašvaldības iestādi izveido ne vēlāk kā līdz 2009.gada 1.augustam. Līdz sociālā dienesta kā atsevišķas pašvaldības iestādes izveidošanai attiecīgajās pašvaldībās šā likuma 11.pantā minēto uzdevumu izpildi nodrošina pašvaldību dome (padome) vai tās deleģēta institūcija pašvaldības saistošajos noteikumos paredzētajā kārtībā.

(18.12.2008. likuma redakcijā)

17.¹ Šā likuma 13.panta pirmās daļas 3.¹ punkts un 13.panta pirmās daļas 11.punkts stājas spēkā 2011.gada 1.janvārī.

(07.05.2009. likuma redakcijā)

18. Šā likuma 13.panta 2.² un 2.³ daļa un 25.panta ceturtā daļa stājas spēkā 2009.gada 1.septembrī. Līdz 2009.gada 31.augustam nepiemēro šā likuma 2.² daļu 2008.gada 18.decembra redakcijā.

(07.05.2009. likuma redakcijā)

19. Likvidējamās valsts aģentūras “Tehnisko palīgīdzekļu centrs” tiesības, pienākumus, mantu, tajā skaitā lietvedību un arhīvu, pārņem valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Nacionālais rehabilitācijas centrs “Vaivari””.

(07.05.2009. likuma redakcijā)

20. Laika periodā no 2009.gada 1.septembra līdz 2009.gada 31.decembrim valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Nacionālais rehabilitācijas centrs “Vaivari”” nodrošina personas arī ar tiflotehniku un surdotehniku.

(07.05.2009. likuma redakcijā)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(Atsauce 21.06.2007. likuma redakcijā)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

1) Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvas [2004/81/EK](#) par uzturēšanās atļaujām, kas izdotas tādiem trešo valstu valstspiederīgajiem, kuri ir cilvēku tirdzniecības upuri vai bijuši iesaistīti darbībās, kas veicina nelegālo imigrāciju, kuri sadarbojas ar kompetentajām iestādēm;

2) Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvas [2004/83/EK](#) par obligātajiem standartiem, lai kvalificētu trešo valstu valstspiederīgos vai bezvalstniekus kā bēgļus vai kā personas, kam citādi nepieciešama starptautiska aizsardzība, šādu personu statusu un piešķirtās aizsardzības saturu.

Likums stājas spēkā 2003.gada 1.janvārī.

Likums Saeimā pieņemts 2002.gada 31.oktobrī.

Valsts prezidente

V.Viķe-Freiberga

Rīgā 2002.gada 19.novembrī